

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 9-10 maja 2017 r. na kierunku *politologia*
prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia
na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach**

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	7
Dobre praktyki	7
Zalecenia.....	7
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	7
Dobre praktyki	7
Zalecenia.....	7
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	8
Dobre praktyki	8
Zalecenia.....	8
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	8
Dobre praktyki	8
Zalecenia.....	8
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	8
Dobre praktyki	8
Zalecenia.....	8
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	9
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6	9
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	9
Dobre praktyki	9
Zalecenia.....	9

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	9
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7	9
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	9
Dobre praktyki	9
Zalecenia.....	9
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	9
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8	9
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	9
Dobre praktyki	10
Zalecenia.....	10
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny	10
Załączniki:.....	11
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	11
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	12
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	12
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	13
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	14
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	14
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	14

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Bogumił Szmulik, członek PKA
2. dr hab. Radosław Rybkowski, członek PKA
3. Artur Gawryszewski – ekspert ds. postępowania oceniającego
4. Angelika Karbowa – ekspert ds. studenckich.

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *politologia* prowadzonym na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi. Poprzednia ocena jakości kształcenia na ww. kierunku została przeprowadzona w 2011 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej. Wówczas ZO PKA sformułował zalecenia odnoszące się do zasad oceniania studentów, procedury dyplomowania, pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na prowadzone badania naukowe. W toku działań naprawczych i doskonalących wdrożono mechanizmy nadzoru nad praktyką oceniania studentów i uzyskano oczekiwany rezultat. Także procedura dyplomowania – szczególnie przeprowadzanie egzaminu dyplomowego – zyskała nową podstawę regulaminową, skład komisji dyplomowej dostosowano do praktykowanego w kraju zwyczaju. Poprawiono jakość recenzji prac dyplomowych. W zakresie pozyskiwania grantów przyjęto rozwiązanie, by każdy zakład przynajmniej raz w roku przygotował wniosek o zewnętrzne dofinansowanie, poprawiono ponadto współczynnik sukcesu.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się Zespołu Oceniającego (dalej ZO PKA) z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport ZO PKA został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także absolwentami oraz studentami ocenianego kierunku studiów.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO PKA, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Politologia	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Studia stacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	Dziedzina nauk społecznych/nauki o polityce	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	6 semestrów – 180 punktów ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Polityka międzynarodowa Polityka regionalna Politologia 40 plus – polityka regionalna Polityka społeczno-gospodarcza Dyplomacja i stosunki międzynarodowe	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Licencjat	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	14 nauczycieli akademickich, w tym 7 samodzielnych i 7 doktorów	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	30	-
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	177 punktów ECTS (1897 godzin)	- (1107)

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Na Wydziale kształci się na 9 kierunkach studiów w zakresie ekonomii, bezpieczeństwa narodowego, administracji, finansów i rachunkowości, politologii, prawa, stosunków międzynarodowych, zarządzania oraz logistyki. Paleta kierunków pozwala dostrzec dojrzałość Wydziału na poziomie oferty dydaktycznej oraz pól badawczych z nimi powiązanych.

Kierunek „politologia” uruchomiono w 1992 r., obecnie współtworzy on bogatą gamę wzajemnie się uzupełniających ofert. Dla szeregu z nich kielecka politologia stanowiła punkt wyjścia. Dziś natomiast takie rozwiązanie stanowi dobre zaplecze na poziomie rozwoju dyscypliny nauki o polityce oraz dyscyplin pokrewnych. W 2008 r. Wydział uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk społecznych w dyscyplinie „nauki o polityce. Fakt ten pozwolił jeszcze silniej wzmocnić politologiczne środowisko oraz rozwój dyscypliny. Gwarantem ciągłości i jakości kształcenia pozostaje dojrzała kadra akademicka, zasoby infrastrukturalne oraz potencjał badawczy. W działalności dydaktycznej Instytut, kierując się posiadaniem szeroko pojętych zasobów, koncentruje się na potrzebach otoczenia społecznego.

Na poziomie wskaźników ilościowych i jakościowych nawiązuje do wytycznych ujętych w misji i strategii UJK. Oferta proponowanych dwóch poziomów studiów i specjalności realizuje zapotrzebowanie na specjalistów, ponadto jest osadzona w głównym nurcie badań i studiów politologicznych. Specjalności odnoszą się do sfer: międzynarodowej, regionalnej, „politologia 40 plus, społeczno-gospodarczej, dyplomacji, europejskiej, samorządowej, bezpieczeństwa, medialno-publicznego.

W chwili obecnej rozwój „nauki o polityce” na poziomie dydaktycznym ma miejsce w dwóch wymiarach, tj. w ramach kierunku politologia oraz pośrednio na innych kierunkach studiów. Podobna sytuacja zachodzi na poziomie dyscypliny naukowej, działalności konferencyjnej, awansów zawodowych, zmian strukturalnych Instytutu.

Obecnie prowadzone są jedynie studia I stopnia oraz wyłącznie w trybie stacjonarnym ze względu na brak na wystarczającej liczby kandydatów.

Prowadzone studia w wydziałowym Instytucie Polityki Międzynarodowej i Bezpieczeństwa (dalej IPMiB) w pełni oddają założenia strategii uczelni i Wydziału, mówiącej o przygotowaniu absolwentów do podjęcia pracy na rzecz regionu świętokrzyskiego przy maksymalnym wykorzystaniu potencjału badawczego UJK. Wydział swoją ofertę kształcenia koncentruje nie tylko na przygotowywaniu do podjęcia zatrudnienia młodych osób, ale także poprzez specjalność 40-plus zabiega o podniesienie kwalifikacji i poprawę położenia na rynku pracy ludności już pracującej i dysponującej sporym doświadczeniem zawodowym/życiowym.

1.2.

Obszary badań realizowanych w IPMiB, obejmujące: *bezpieczeństwo w wymiarze międzynarodowym, narodowym i lokalnym; władzę, przywództwo i marketing polityczny; stosunki międzynarodowe; oraz samorząd i politykę regionalną* pokrywają się z efektami kształcenia właściwymi dla kierunku politologia, będącym ze swej natury interdyscyplinarnym. Wyniki prowadzonych badań, zwłaszcza dotyczących stosunków międzynarodowych oraz samorządu i polityki regionalnej wpływają na trwały rozwój i modyfikację koncepcji kształcenia. Wyrazem tego jest powołanie specjalności „politologia 40 plus - polityka regionalna”, która w zakresie wiedzy i umiejętności podkreśla znaczenie kompetencji przydatnych u przyszłych pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

1.3.

Zakładane efekty kształcenia zostały określone prawidłowo tak pod względem przepisów prawa powszechnego, jaki i praktyki kształcenia kierunkowego w Polsce i w politologicznych ośrodkach zagranicznych. Jest to przykład „klasycznego modelu” kształcenia zachowującego bardzo silne związki z naukami prawnymi, co znajduje swoje dodatkowe uzasadnienie w ulokowaniu na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania.

Kierunkowe efekty kształcenia zostały opracowane we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Co istotne, z punktu widzenia studiów na profilu ogólnoakademickim – wyniki badań prowadzonych przez pracowników wpływają na modyfikację programu nauczania oraz efektów przedmiotowych. Ulepszanie programu kształcenia odbywa się w sposób ciągły, przy wykorzystaniu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (w której skład wchodzi także przedstawiciele władz Kielc czy środowiska przedsiębiorców).

Projektując koncepcję kształcenia WPAiZ oparł się przede wszystkim na doświadczeniach wiodących ośrodków krajowych (m.in. Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu Warszawskiego), co wynika z historii i tradycji WPAiZ UJK. Ze względu na znaczącą obecność studentów z zagranicy (Ukrainy) wśród efektów kształcenia umieszczono takie, które odnoszą się do budowania i umacniania demokratycznego państwa. Działaniem tym Wydział wzmacnia praktyczność i misyjność kształcenia politologicznego w odniesieniu do budowy społeczeństwa i ładu demokratycznego oraz pokojowych relacji bilateralnych.

Za ciekawe uzupełnienie oferty dydaktycznej należy uznać rozwijanie studiów podyplomowych.

Całokształt podejmowanych przez Wydział zadań wypływa z uwarunkowań natury strategicznej ale jednocześnie podlega procesowi zapewnienia i zarządzania poprzez jakość, co de facto oznacza wykorzystanie obowiązujących procedur oraz osadzenie działania na systemie konsultacji wewnętrznych i zewnętrznych, na zespołowej pracy oraz na orientowaniu się na optymalizację oferty kształcenia i jej jak najlepszej jakości.

Efekty kształcenia dla studiów I stopnia na kierunku politologia o profilu ogólnoakademickim zostały przygotowane zgodnie z Krajowymi Ramami Kształcenia dla szkolnictwa wyższego; zasadniczo zawierają niezbędne elementy zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji dla poziomu 6, uwzględniając charakterystyki I oraz II stopnia. Przyjęte przez uczelnię kierunkowe efekty kształcenia są możliwe do zrealizowania w ramach programu oraz metod dydaktycznych. Także efekty modułowe są należyte z uwagi na cele kształcenia ogólne i przedmiotowe. Sposób ich

spisania, zakres merytoryczny są należyte względem kierunku i części składowych. Dadzą się realizować i weryfikować w procesie kształcenia. Nie budzi zastrzeżeń powiązanie efektów modułowych i kierunkowych.

Efekty kształcenia są opisane językiem zwięzłym, zrozumiałym i mogą stanowić punkt odniesienia w procesie dydaktycznym tak dla nauczycieli akademickich, jak i studentów. W efektach kształcenia brakuje jednak odniesienia do umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2, co jest wymagane tak wcześniejszymi regulacjami, jak i *Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia...* (DZ. U. 2016, poz. 1594).

Wskazane przez Jednostkę efekty wiodące w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych – mieszcząc się w jej zakresie - dobrze oddają specyfikę studiów politologicznych. Odzwierciedlają przy tym obszary zainteresowań badawczych pracowników naukowo-dydaktycznych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wyzwaniem dla Wydziału i kierunku jest zmniejszająca się liczba studentów. W roku akademickim 2013/14 na wszystkich latach studiów I stopnia było 172 studentów; w bieżącym roku liczba ta wynosi zaledwie 30. Od dwóch lat nie ma studentów na studiach II stopnia. Pomimo tego Jednostka rzeczywiście dba o powiązanie prowadzenia badań i dydaktyki oraz w sposób ciągły dostosowuje efekty kształcenia do zmieniających się potrzeb tak studentów, jak i potencjalnych pracodawców. Wizytowana Jednostka dobrze wywiązuje się z obowiązku określania efektów kształcenia zgodnie z wymaganiami przepisów prawa. Przykładem tego jest zmiana wprowadzona w 2014 r. rozbudowująca efekt POL1A_W12 o brakujące wcześniej elementy z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego. Efekty kształcenia przyjęte dla kierunku politologia prowadzone na WPAiZ prawidłowo opisują wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne, jakie powinien osiągnąć absolwent studiów I stopnia. Nie są nadmiernie rozbudowane, dobrze osadzone w rzeczywistych możliwościach dydaktycznych Wydziału. Sposób ich sformułowania pozwala na monitorowanie ich osiągania w czasie całego procesu dydaktycznego, w tym i dzięki dobrze opisanym procedurom dyplomowania. Przyjęta koncepcja kształcenia uwzględnia konieczność zdobycia wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych do prowadzenia bardziej zaawansowanej działalności badawczej.

Dobre praktyki

Uczelnia określając efekty kształcenia oraz program studiów bardzo mocno akcentuje ich związek z wyzwaniami regionu Województwa Świętokrzyskiego, wprowadzając na studiach I stopnia specjalności powiązane z regionem. Zakładane efekty kształcenia odpowiadają zapotrzebowaniu na dobrze przygotowanych pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

Drugim pozytywnym wyznacznikiem studiów jest specjalność „politologia 40 plus” – są to studia stacjonarne spełniające wszystkie warunki dla kierunku politologia, ale dostosowane do potrzeb i wymagań nietradycyjnych studentów – mających za sobą doświadczenie w pracy w sektorze publicznym, a także (częściowo) edukacyjne na poziomie akademickim. Pozytywna opinia

uczestników tych studiów potwierdza sensowność zastosowania takiego rozwiązania w obliczu niżu demograficznego i społeczeństwa wiedzy nastawionego na rozwój i podnoszenie kwalifikacji.

Zalecenia

Należy zmodyfikować opis efektów kształcenia tak, by uwzględnił on realizowane na Wydziale zajęcia lektoratowe i osiągnięty poziom B2 kompetencji językowych.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Program kształcenia (obejmujący także plan studiów oraz opisy modułów kształcenia) wskazuje na właściwy dobór treści kształcenia, odpowiadający programom studiów na kierunku politologia prowadzonym na innych uczelniach polskich oraz na uczelniach zagranicznych. Stosowane metody kształcenia stanowią połączenie metod podających oraz aktywizujących. Hospitacja zajęć dokonana przez ZO PKA potwierdziła dostosowywanie metody do tempa pracy oraz możliwości poznawczych studentów. Zapoznanie się przez ZO PKA z opisami modułów kształcenia wskazuje, metody kształcenia dostosowywane są do złożoności nauczanych zagadnień. Kluczowe przedmioty prowadzone są w systemie wykład plus ćwiczenia. Prace okresowe studentów wskazują stopniowe przygotowywanie do prowadzenia badań naukowych. Metody kształcenia podlegają ciągłemu doskonaleniu, między innymi dzięki mobilności kadry dydaktycznej, która wykorzystuje doświadczenia edukacyjne z innych krajów.

Wyodrębnione w programie kształcenia moduły zajęć odpowiadają polskim (i zagranicznym) dobrym praktykom nauczania na tym kierunku. Analiza dostarczonych „kart przedmiotów” wskazuje, że tak wymiar godzinowy zajęć, jak i przewidywany nakład pracy studentów, wyrażany punktami ECTS, został określony prawidłowo. Nakład pracy studentów, wynikający z bezpośredniego uczestnictwa w zajęciach oraz pracy samodzielnej, pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dla poszczególnych modułów. Plan studiów, sekwencja zajęć została dobrze zaplanowana, opiera się na przechodzeniu od treści ogólnych, podstawowych dla nauk o państwie, prawie i polityce do kwestii bardziej szczegółowych, pozwalając studentom na stopniowe pogłębianie wiedzy i umiejętności. Odpowiada to także zasadom nauczania osób dorosłych, zgodnymi z ustaleniami andragogiki.

W programie studiów przewidziane są obowiązkowe praktyki, mające na celu poszerzenie umiejętności i kompetencji społecznych studentów. Odbywają się one w instytucjach, które to rzeczywiście umożliwiają (urzędy administracji publicznej, biuro poselskie), „Ramowy Program Praktyk dla kierunku Politologia” opisuje je prawidłowo, wskazując na kluczowe efekty kształcenia osiągnięte za pomocą praktyk. Procedura odbywania praktyk jest czytelna, dostępna dla studentów na stronach WSZJK. Opieka nad praktykami obejmuje nie tylko zatwierdzanie ich odbycia przez studentów, ale również spotkania z przedstawicielami instytucji przyjmującymi w celu ich doskonalenia.

Studenci wypowiedzieli się pozytywnie na temat programu i planu studiów. W ich opinii dobór treści i metod kształcenia jest odpowiedni. Podczas ćwiczeń realizują wiele zadań w grupach, co pozwala na zdobycie specyficznych umiejętności pracy. Plan studiów jest prawidłowy ale np. studenci specjalności *politologia 40+*, „z przyczyn biograficznych” zgłosili potrzebę powiększenia wymiaru liczby godzin zajęć języka angielskiego.

Na prowadzonych przez Jednostkę studiach I stopnia łączny wymiar punktów ECTS to 180; w tym 177 jest powiązanych z zajęciami wymagającymi bezpośredniego kontaktu z nauczycielem, a 111 pkt. związanych jest z prowadzonymi w Jednostce badaniami naukowymi, 3 punkty ECTS zagospodarowuje praktyka studencka. Problematyczna wydaje się możliwość zrealizowania zajęć do wyboru w wymiarze 60 pkt. ECTS (zgodnie z deklarowaną wartością, podaną w programie studiów). Wynika to z bardzo małej liczebności poszczególnych roczników. Trudno więc się dziwić, że oferta skierowana do jedynie 7 studentów (III rok), uniemożliwia przygotowanie pełnej oferty zajęć fakultatywnych.

Studenci w ramach przygotowania do pracy dyplomowej uczestniczą w (pro-)seminariach. Na proseminariach przygotowują prezentacje multimedialne na wybrany temat z zakresu studiowanej specjalności, a podczas seminariów prezentują i dyskutują o postępach przy pisaniu pracy dyplomowej. Poza tym studenci realizują zajęcia w ramach wykładów, ćwiczeń, projektów i praktyk.

Studenci są przygotowywani do prowadzenia badań naukowych przez udział w (pro-)seminariach, ponadto mają możliwość zrzeszania się w kołach naukowych realizując tam projekty badawcze. Jedno z Kół Naukowych „Societas” bierze udział w konferencji naukowej marketingu politycznego organizowanej w Jednostce. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili pozytywną opinię na temat planu zajęć, mają odpowiednią liczbę przerw, a zajęcia kończą się maksymalnie o godz. 16.00. Opinia studentów w pełni pokrywała się z oceną ZO PKA: program i plan studiów jest ułożony rozsądnie, umożliwiając studentom pełne wykorzystanie własnego potencjału.

Studenci mają możliwość ubiegania się o Indywidualną Organizację Studiów, na zasadach określonych w Regulaminie Studiów, mogą ubiegać się indywidualnie o zasady zaliczenia, jeżeli posiadają IOS. Ta forma indywidualizacji jest głównie skierowana do studentów z niepełnosprawnością. Dla studentów uzdolnionych istnieje możliwość Studiowania Według Indywidualnego Programu Kształcenia, natomiast na wizytowanym kierunku studenci z takiej możliwości nie korzystali, gdyż większość z nich pochodzi z Ukrainy, w takiej sytuacji zobligowani są do uiszczenia dodatkowej opłaty.

Studenci w całym procesie kształcenia otrzymują od prowadzących wsparcie w formie: dostępności, konsultacji oraz kontaktu internetowego.

2.2.

Stosowane metody weryfikowania osiągnięcia zakładanych efektów przedmiotowych oraz efektów kształcenia dla całego kierunku uwzględniają konieczność odmiennych sposobów weryfikowania w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Część egzaminów pisemnych (zwłaszcza testowych) pozostaje na zbyt dużym poziomie ogólności, a liczba pytań stawianych w teście jednokrotnego wyboru nie pozwala na rzeczywiste zweryfikowanie wiedzy uzyskanej przez studenta w czasie zajęć. W odniesieniu do ćwiczeń i konwersatoriów – ocena końcowa jest wypadkową kilku elementów składowych, obejmujących np. projekty, prezentacje, eseje, kolokwia zaliczeniowe, aktywność w czasie dyskusji. Takie rozwiązania pozwalają na kompleksowe, rzetelne i cieszące się uznaniem studentów ocenianie.

Studenci podkreślali bardzo mocno, że prowadzący zajęcia są otwarci na ich potrzeby, są bardzo zaangażowani w ich prowadzenie. I jak stwierdzono – nie tylko realizują oni treści określone w kartach przedmiotów, ale zdecydowanie je poszerzają, przede wszystkim odnosząc je do aktualnych wydarzeń czy problemów politycznych. Znalazło to należyte odbicie w bardzo pozytywnej ocenie jakości zajęć, ich przydatności.

Liczba studentów jest mała, co przekłada się na liczebność grup, i tak cały trzeci rok to zaledwie 7 osób; drugi rok studiów – 23. Taka struktura ułatwia prowadzenie zajęć o charakterze konwersatoryjnym, wymagających interakcji w grupie. Potwierdziła to przeprowadzona hospitacja zajęć. Ułatwia to zdobywanie oraz monitorowanie skuteczności osiągnięcia efektów kształcenia, zwłaszcza w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Znalazło to potwierdzenie w czasie spotkania tak z kadrą naukowo-dydaktyczną, jak i studentami.

Hospitacja zajęć przeprowadzona przez ZO PKA wyraźnie potwierdziła, że studenci aktywnie uczestniczą w procesie dydaktycznym, gdzie prowadzący skutecznie zachęca do udziału w dyskusjach. Na podkreślenie zasługuje fakt, że także studenci obcojęzyczni z dużym zaangażowaniem włączają się w dyskusje czy realizowane projekty.

W opinii studentów stosowane metody sprawdzania: egzaminy, kolokwia, prace przejściowe, projekty i odpowiedzi ustne pozwalają na weryfikację wszystkich zakładanych efektów kształcenia i wspomagają studentów w procesie uczenia. Nad realizacją pracy dyplomowej czuwa opiekun poprzez konsultacje, seminaria dyplomowe. Wsparcie opiekuna oceniono za wystarczające. Studenci z niepełnosprawnością mogą w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów ubiegać się o zmianę formy weryfikacji efektów kształcenia na bardziej dopasowaną do ich potrzeb. Hospitacja zajęć przez ZO PKA oraz analiza prac etapowych i dyplomowych w pełni potwierdziła te spostrzeżenia studentów: metody weryfikacji są dostosowane tak do zakładanych efektów kształcenia, jak i do specyfiki danych modułów kształcenia. Prace etapowe i dyplomowe wskazują przygotowanie studentów do prowadzenie badań, zgodnie z założeniami profilu ogólnoakademickiego.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci poinformowali, że wyniki prac etapowych są przekazywane do ich wiadomości w terminach wspólnie ustalonych.

2.3.

Rekrutacja na studia na kierunku politologia odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Senatu UJK. Procedura rekrutacyjna nie dyskryminuje żadnych grup, choć na etapie samej rekrutacji nie przewiduje też specjalnych preferencji na przykład dla osób niepełnosprawnych.

Tworzenie listy rankingowej odbywa się na podstawie wyników egzaminu dojrzałości – jest to „konkurs świadectw/ranking wyników z części zewnętrznej egzaminu maturalnego: historia lub wiedza o społeczeństwie lub geografia lub język obcy”. W przypadku historii lub wiedzy o społeczeństwie (jako przedmiotów kierunkowych) wynik jest powiększany o 50%. Jest to jedyny zastosowany sposób, by pozyskiwać kandydatów bardziej zainteresowanych/przygotowanych do podjęcia studiów na tym kierunku. Jednocześnie nie ma żadnego minimalnego progu punktowego. Zasady dyplomowania przyjęte w Jednostce zostały prawidłowo i przejrzysto opisane. Za wyjątkiem braków w dokumentacji (wskazanych w załączniku numer 3) – zasady te są wcielane w życie i pozwalają na prawidłowe ocenienie zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osób kończących studia I stopnia na kierunku politologia.

Ze względu na problemy Uczelni i Wydziału z przeprowadzeniem naboru, co jest związane ze skutkami niżu demograficznego, uczelnia chętnie pozyskuje studentów zagranicznych (np. z Ukrainy), którzy na drugim roku studiów stanowią ok. 80 procent ogółu. Przyjęte kryteria rekrutacyjne są zgodne z obowiązującymi w Polsce przepisami prawa, a Uczelnia wspiera zasadę równego dostępu do studiów.

W wizytowanej Jednostce opracowane zostały zasady oraz procedury uznawania efektów kształcenia oraz potwierdzania efektów uczenia się, zgodne z przepisami prawa powszechnego oraz regulacjami uczelnianymi, jednak do tej pory nie korzystano z tej możliwości.

Szczegółowe zasady rekrutacji na studia znajdują się na stronie Uniwersytetu, gdzie kandydat ma dostęp do terminarza rekrutacji, poradnika krok po kroku i wymaganych dokumentów. Ponadto znajdują się tam dodatkowe informacje o wydarzeniach aktywizujących studentów nowo przyjętych. Dodatkowym atutem procesu rekrutacji jest zakładka na stronie rekrutacji, która zawiera szereg informacji na temat samego procesu rekrutacji oraz ciekawostek nt. dodatkowej działalności w Uczelni, co wpływa pozytywnie na późniejsze zaangażowanie studentów w działania społeczności akademickiej.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili opinię o przejrzystości, transparentności i równych szansach. Zasady zaliczeń końcowych oraz etapowych są opisane w Regulaminie Studiów dostępnym na stronie internetowej Jednostki, podobnie jak szczegółowe zasady procesu dyplomowania wraz z terminarzem, wymaganymi dokumentami i pytaniami. Szczegółowe zasady zaliczenia i wymagania dla poszczególnych przedmiotów znajdują się w sylabusach i na portalu uczelnianym Wirtualna Uczelnia. Na stronie internetowej znajduje się plan i program studiów wraz z kierunkowymi efektami kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Przyznana ocena wynika z analizy przedstawionych dokumentów, a także spotkań ZO PKA z kadrami oraz studentami, które jednoznacznie potwierdziły, że program studiów podlega ciągłemu doskonaleniu. Do planu, programu oraz przede wszystkim do „kart przedmiotów” wprowadzane są modyfikacje wynikające z potrzeb i oczekiwań studentów (np. zwrócenie większej uwagi na Ukrainę na zajęciach: Geografia polityczna...), jak i z rezultatów badań prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych (np. wprowadzanie zajęć dotyczących systemu politycznego Kanady). I jest to w zgodnej ocenie ZO PKA mocna strona programu kształcenia realizowanego w Jednostce.

Słabszą stroną programu jest ograniczony dostęp do zajęć do wyboru. Zgodnie z programem studiów liczba punktów ECTS przewidzianych do zdobycia w ramach uczestniczenia w zajęciach

swobodnego wyboru wynosi 60, co w pełni odpowiadałoby wymaganiom przepisów prawa (wymagane 30% ECTS). Jednak w związku z zmniejszającą się liczbą studentów, zrealizowanie deklarowanej liczby wydaje się wątpliwe. Na 2 oraz na 3 roku uruchomiono tylko jedną specjalność. I choć studenci zapewniali, że dokonało się to właśnie wskutek ich wyborów, to jednak przyjęcie, że 30 punktów ECTS w ramach przedmiotów do wyboru pochodzi z zajęć specjalnościowych, budzi wątpliwość o realną swobodę kreowania własnej ścieżki. Podobne wątpliwości rodzą się względem seminarium dyplomowego i języka obcego. Głos pozytywny studentów w tejże sprawie uwiarygodnia argumentację Uczelni i ma decydujący wpływ na opinię ZO PKA.

Zauważalna obecność studentów zagranicznych w opinii kadry nie stanowi problemu językowego ani dla tempa i jakości nauczania. Ci studenci uczestniczą w zajęciach z języka polskiego, stopniowo dorównując i konkurując kompetencjami ze studentami polskimi.

Pomimo niewielkiej liczby studentów, wizytowana Jednostka nie ustaje w staraniach o zapewnienie wysokiej jakości kształcenia. Metody kształcenia i ich weryfikacja są dostosowane do realizowanych efektów kształcenia oraz są elastyczne i zorientowane na studenta. Z punktu widzenia studentów proces rekrutacji, dyplomowania oraz zaliczania poszczególnych etapów studiów jest transparentny, przejrzysty i dostępny na stronie internetowej. Wśród słabszych stron należy wskazać niepublikowanie kart przedmiotów na ogólnodostępnej stronie internetowej.

Dobre praktyki

Hospitacja zajęć przeprowadzona przez ZO PKA potwierdziła umiejętność wykorzystania studentów zagranicznych jako atut. Prowadzone w czasie ćwiczeń i konwersatoriów dyskusje odwołują się do odmiennych doświadczeń Polski (członka UE) oraz Ukrainy. Sposób prowadzenia zajęć właśnie wymusza, by współczesne problemy polityczne zostały zaprezentowane z perspektywy obydwu krajów. Studenci prezentują odrębne punkty widzenia i dzięki temu potrafią dostrzec istotę przemian/problemów politycznych.

Dużym atutem WPAiZ UJK jest także umiejętność indywidualnej i środowiskowej pracy ze studentami mającymi deficyty umiejętności społecznych (np. zespół Aspergera). Nauczyciele są przygotowani do pracy z takimi osobami, potrafią wykorzystać ich atuty (niezwykłą zdolność zapamiętywania dat i faktów) i z taktem - prowadzić zajęcia.

Zalecenia

Istniejące braki w dokumentacji należy uzupełnić, w teczce osobowej absolwentów (w dwóch przypadkach) stwierdzono niekompletność dokumentów - brakowało między innymi: protokołu egzaminu dyplomowego oraz recenzji (*conf.* załącznik nr 3).

Należy dokonać korekt w programie studiów dla zapewnienia, nawet przy niewielkiej liczebności poszczególnych roczników, rzeczywistej możliwości swobodnego wyboru zajęć w wymiarze co najmniej 30 punktów ECTS.

Należy przemyśleć sposób konstruowania egzaminów pisemnych (zwłaszcza testowych; *conf.* załącznik nr 3). Egzamin testowy jednokrotnego wyboru z zaledwie 10 pytaniami nie wydaje się wystarczająco rozbudowany, by mógł rzetelnie sprawdzić osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy (zgodnie z kartą przedmiotu należy przypuszczać, że osiągnięcie

efektów przedmiotowych w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych sprawdzane jest w trakcie ćwiczeń). W przypadku pisemnych egzaminów testowych należy więc wprowadzić większą liczbę pytań oraz dodać pytania otwarte, które pozwalają na pełniejsze sprawdzanie wiedzy i umiejętności studentów.

Należy dokonać przeglądu kart przedmiotów i wprowadzić niezbędne korekty, mając na uwadze dwie podstawowe kwestie:

- Wylimitowanie schematycznego opisywania „kryteriów oceny osiągniętych efektów kształcenia” np. „na ocenę 3: W – Uzyskanie 50-55% prawidłowych odpowiedzi na pytania testowe”. Tego rodzaju opis mówi o sposobie obliczania wyniku, nie definiuje natomiast kryteriów, czyli niezbędnej wiedzy potrzebnej do osiągnięcia tych 50%. Co więcej w większości przypadków taki opis kryteriów oceny pojawia się nawet wówczas, kiedy wśród przedmiotowych efektów kształcenia są także umiejętności i kompetencje społeczne; a w metodzie oceny pojawia się projekt.
- Wylimitowanie wewnętrznych rozbieżności w kartach przedmiotów. W wielu przypadkach w opisie w części 3.: „Formy, sposoby i metody prowadzenia zajęć” wyraźnie jest mowa o wykładzie, natomiast przy metodzie oceny są odniesienia do ćwiczeń.

Ponieważ karty przedmiotów nie są jedynie odpowiedzią na wymagania regulacji prawnych, ale źródłem informacji dla studentów o tym, czego mogą się nauczyć w czasie danych zajęć, należy zadbać o większą wewnętrzną spójność opisów „Treści programowych” (pkt 4.2. w kartach przedmiotów) z efektami kształcenia oraz sposobem prowadzenia i zaliczania zajęć.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia funkcjonuje na mocy uchwały nr 75/2016 Senatu z dnia 29 września 2016 r., na poziomie uczelnianym tworzy ramy i określa procedury ogólnouczelniane, związane z jakością kształcenia, natomiast na poziomie wydziałowym dodatkowo uwzględnia specyfikę Wydziału poprzez tworzenie wewnętrznych aktów normatywnych i procedur wydziałowych. W celu realizacji zadań WSZJK na poziomie uczelnianym funkcjonuje Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, którą tworzą: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, oraz Uczelniany Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (UZOJK). W skład Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia wchodzi nauczyciele akademicy wskazani przez dziekanów – co najmniej po jednym z każdego wydziału, nauczyciele akademicy – przedstawiciele jednostek międzywydziałowych, studenci wskazani przez uczelniany organ samorządu studentów, reprezentujący wszystkie wydziały, doktoranci wskazani przez uczelniany organ samorządu doktorantów, reprezentujący wydziały, prowadzące studia doktoranckie, kierownik Akademickiego Biura Karier, kierownik Działu Nauczania, kierownik Uniwersyteckiego Centrum Wsparcia i Rehabilitacji, oraz pracownik Biura Jakości Kształcenia.

Na poziomie Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania funkcjonuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, którą tworzą: Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia, a także Kierunkowy Zespół ds. Programów Kształcenia (Zespół ten działa na poziomie Instytutu). W skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia wchodzi nauczyciele akademicy w liczbie określonej przez dziekana, studenci oraz doktoranci na wydziałach, gdzie prowadzone są studia doktoranckie, zapewniający właściwą reprezentację kierunków kształcenia, wskazani przez wydziałowy organ samorządu studentów oraz doktorantów, a także przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych.

Efekty kształcenia dla danego kierunku studiów przygotowywane są przez Kierunkowy Zespół ds. Programów Kształcenia, który wchodzi w skład WSZJK – poziom wydziałowy. Kierunkowe Zespoły ds. Programów Kształcenia są powoływane w każdym Instytucie dla danego kierunku studiów. Przygotowane efekty kształcenia następnie trafiają do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (WKJK), która weryfikuje ich zgodność pod względem ram formalno-prawnych (m.in. zgodność z wytycznymi Polskich Ram Kwalifikacji), jak również pod względem merytorycznym. Pozytywnie zaopiniowane efekty kształcenia dla danego kierunku przez WKJK są zatwierdzane przez Radę Wydziału i następnie trafiają do Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Na poziomie uczelnianym efekty kształcenia są jeszcze raz dokładnie sprawdzane i po pozytywnym zaopiniowaniu trafiają do senackiej komisji dydaktyki i spraw studenckich, która również sprawdza efekty kształcenia – pozytywna opinia tej komisji pozwala na przedstawienie efektów kształcenia na Senacie, gdzie zostają przyjęte w drodze głosowania jego członków.

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych odbywa się na poziomie wydziałowym – cała dokumentacja (w tym w szczególności plan studiów oraz efekty kształcenia) w przypadku nowo tworzonego kierunku studiów musi zostać zaopiniowana przez interesariuszy oraz przedstawicieli rynku pracy. W przypadku modyfikacji efektów kształcenia dla istniejącego już kierunku, to udział interesariuszy w tym procesie odbywa się na poziomie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w skład której, wchodzi przedstawiciele interesariuszy. W szczególności interesariusze mają następujące zadania: opiniowanie i składanie propozycji modyfikacji zakładanych efektów kształcenia dla kierunku, oraz współpraca w zakresie budowania programów kształcenia, w tym szczególnie przygotowania praktycznego. Studenci na pierwszych zajęciach powinni być zapoznani z tymi zasadami, jest to sprawdzane za pomocą co semestralnych ankiet zawierających pytania o: określenie wymagań wobec studentów; postawę prowadzącego zajęcia wobec studentów; prowadzenie zajęć zgodnie z kartą przedmiotu; przedstawienie i wyjaśnienie karty przedmiotu; przystępność w przekazywaniu treści kształcenia; punktualność i terminowość prowadzenia; sposób prowadzenia; wykorzystanie infrastruktury i/lub środków dydaktycznych.

Ponadto weryfikacja skuteczności osiągania zakładanych efektów kształcenia realizowana jest poprzez:

- a) proces dyplomowania – poprzez prace dyplomowe weryfikuje się zakładane efekty kształcenia. Oceniane są przez opiekuna pracy i recenzenta (regulamin dyplomowania na poszczególnych wydziałach oraz procedura dyplomowania);
- b) praktyki studenckie – efekty kształcenia uzyskiwane w czasie praktyk studenckich są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk na poszczególnych wydziałach oraz procedurą odbywania i dokumentowania praktyk studenckich;

- c) wymianę międzynarodową studentów – uzyskiwanie informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej;
- d) osiągnięcia kół naukowych – informacja zwrotna poprzez uzyskiwane recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznane stypendium Rektora i Ministra);
- e) badanie losów absolwentów – poprzez uzyskiwanie informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy;
- f) badanie opinii pracodawców – opiniowanie przez pracodawców programów kształcenia, w tym zakładanych efektów kształcenia i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego;
- g) monitorowanie zajęć przygotowujących studentów do zdobywania pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych oraz do praktycznego przygotowania zawodowego.

Przedstawiciele samorządu studenckiego reprezentują głos studentów w posiedzeniach Kierunkowych Zespołów ds. Programów kształcenia, Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia. W każdym z wyżej wymienionych gremiów studenci mają kilku swoich przedstawicieli i aktywnie angażują się w ich pracę. Proponują zmiany i opiniują rzetelnie te przedstawione przez Władze Wydziału. Według zasad przyjętych w Jednostce przynajmniej raz w semestrze są organizowane spotkania z opiekunem roku służące omówieniu bieżących spraw dot. procesu kształcenia, np. procedury wyboru opiekuna pracy czy miejsca odbywania praktyki. Studenci wyrazili bardzo pozytywną opinię na temat spotkań mając świadomość, że ich zdanie jest brane pod uwagę.

3.2.

Program kształcenia udostępniony jest na stronie internetowej. Na bieżąco aktualizowane treści istotne dla użytkowników strony, a zwłaszcza obecnych i potencjalnych studentów, uporządkowano w sposób następujący: oferta dydaktyczna, władze Instytutu, sekretariat, zakłady – skład osobowy, harmonogram konsultacji, jakość kształcenia, oraz działalność badawcza. W zakładce „Jakość kształcenia” dostępne są: plany studiów, programy kształcenia, efekty kształcenia, karty przedmiotów oraz opis sylwetki absolwenta dla wszystkich prowadzonych kierunków, poziomów i modułów kształcenia. Bieżącą komunikację ze studentami umożliwia system Wirtualna Uczelnia, do którego dostęp jest szyfrowany. Po zalogowaniu i dostępie do menu osobistego, student może uzyskać informacje m.in. na temat uzyskanych ocen, zestawów pytań, materiałów dydaktycznych czy ogłoszeń. Upublicznianie informacji objęte jest oceną WSZJK. Sylabusy udostępniają prowadzący i są również dostępne na portalu Wirtualna Uczelnia po zalogowaniu się. Wyniki z oceny nauczycieli akademickich są omawiane i opracowywane na posiedzeniach WZJK, następnie przedstawiane na posiedzeniach Rady Wydziału. Ogólny raport z przeprowadzonej ankietyzacji jest udostępniany na stronie internetowej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Działalność WSZJK określają stosowne przepisy wewnętrzne UJK, a także procedury, zespoły, WSZJK jest zaangażowany w ocenę procesu kształcenia na wszystkich etapach i poziomach organizacji oraz zarządzania, kontroli i wdrażania działań naprawczych. Zmiany w programach kształcenia inicjowane są przez wykładowców lub studentów, pośrednio poprzez otoczenie społeczne. Za dobrą praktykę należy uznać konsensualne i profesjonalne procedowanie w ramach: zespołów kierunkowo-programowych, komisji i zespołów działających w ramach systemów zapewnienia jakości, grup konsultacyjnych, spotkań środowiskowych. Zatwierdzanie programów i zmian programowych zawsze ma miejsce z poszanowaniem przepisów prawa powszechnie obowiązującego i wewnętrznego UJK. Monitoring i okresowe przeglądy są skojarzone z cyklem kształcenia, w ramach każdego z nich przeprowadza się okresową ocenę kadry akademickiej za prowadzenie zajęć, regularną ewaluację kursów, śledzenie losów zawodowych absolwentów, wyborów specjalności, poziom zdawalności wraz z rozrzutem ocen etapowych. Suma tych działań pozwala stwierdzić, że Wydział wraz z Instytutem w sposób kompleksowy posiłkują się WSZJK w działaniach na rzecz zapewniania należytego poziomu nauczania, prowadzenia kierunkowych badań naukowych oraz stworzenia dogodnego klimatu studiów.

WSZJK odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego, obejmuje działania na rzecz doskonalenia programów kształcenia, uwzględnia w szczególności sposób weryfikowania efektów kształcenia. W Jednostce są wprowadzone procedury i narzędzia mające na celu zaangażowanie studentów w projektowanie i monitorowanie programów kształcenia. Na stronie internetowej są udostępniane informacje na temat procesu kształcenia, oprócz kart przedmiotów.

Dobre praktyki - brak.

Zalecenia

Należy studentów uczyć wykorzystania WSZJK w działaniach na rzecz zapewnienia i doskonalenia procesu kształcenia.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 1.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 1.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 1.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Uniwersytet im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, przedstawił w Raporcie samooceny minimum kadrowe kierunku „politologia” składające się z 14 nauczycieli akademickich, w tym 7 samodzielnych, oraz 7 doktorów. Jak wynika z uzyskanych informacji, w Instytucie ogólnie zatrudnionych jest 36 nauczycieli akademickich, w tym: 2 profesorów tytularnych, 16 profesorów nadzwyczajnych, 16 adiunktów i 2 pracowników dydaktycznych. Osoby stanowiące minimum

kadrowe na ocenianym kierunku studiów, stanowią około 40% ogólnej kadry zatrudnionej w Instytucie.

Uczelnia przypisała kierunek studiów wyłącznie do nauk społecznych do dyscypliny nauki o polityce, natomiast nominalnie kadra akademicka wskazana do minimum reprezentuje nauki społeczne i humanistyczne, a w ich ramach:

- a) nauki o polityce - 6 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 4 doktorów;
- b) historię - 1 osoba ze stopniem naukowym doktora,
- c) filozofię – 2 osoby ze stopniem naukowym doktora,
- d) nauki o zarządzaniu – 1 osoba ze stopniem naukowym doktora.

Wszyscy nauczyciele akademicy to osoby posiadające odpowiednie kompetencje dydaktyczne oraz dorobek naukowy zbieżny z efektami kształcenia i realizowanymi treściami zajęć.

Osoby reprezentujące inne dyscypliny naukowe mają w swym dorobku naukowym publikacje mieszczące się w zakresie nauki o polityce, tj. myśli i filozofii polityki, polityk publicznych, zarządzania w sferze publiczno-państwowej oraz historii politycznej/powszechnej. Tym samym zachodzi przesłanka zaliczenia wszystkich wskazanych przez uczelnię osób do minimum kadrowego.

Poprzez nauczycieli akademickich reprezentowane są dziedziny nauki i dyscypliny naukowe, część kadry legitymizuje się doświadczeniem praktycznym zdobytym w sferze publicznej, politycznej, medialnej. Przekłada się to na wzbogacenie umiejętności dydaktycznych oraz indywidualne i systemowe wsparcie udzielane studentom w procesie kształcenia, dyplomowania. Fakt, że nauczyciele akademicy są także środowiskowo rozpoznawalni, ułatwia współpracę z otoczeniem społecznym i naukowym w rozwoju kompetencji własnych i studentów. Kadra akademicka posiada zróżnicowany dorobek naukowy reprezentatywny dla głównego nurtu badań politologicznych, jak i na jej pograniczu z naukami humanistycznymi i naukami ekonomicznymi (przez pryzmat nauk o polityce publicznej). Część nauczycieli akademickich posiada ważne i aktualne doświadczenie zawodowe powiązane z politologią (w roli ekspertów władzy publicznej, partii politycznych), a także zdobyte w przestrzeni publicznej i działalności społecznej. Bez wątpienia wzbogaca to całościowo zasoby i kwalifikacje kadry akademickiej, co ma bezpośrednie przełożenie na realizację procesu kształcenia, na rozwijanie umiejętności czy wręcz kształtowanie społecznie pożądaných kompetencji i postaw. Ten wnoszony z zewnątrz kapitał zasila w sposób naturalny kognitywny komponent nauczania. Z uwagi na zróżnicowanie dorobku naukowego oraz doświadczenia zawodowego, można uznać, że kadra akademicka prowadząca zajęcia dydaktyczne posiada niezbędne kompetencje, co wyraża się stosowaniem zróżnicowanych metod dydaktycznych precyzyjnie zorientowanych na cel kształcenia oraz modułowe efekty kształcenia. Metody kształcenia nie tyle są innowacyjne, co sprawdzone i właściwe, służą przekazywaniu wiedzy oraz całościowej realizacji efektów kształcenia. Nowe technologie mają charakter pomocniczy, są traktowane jako oprzyrządowanie wspomagające oraz narzędzie uprawiania polityki.

W wyniku analizy minimum kadrowego, a także biorąc pod uwagę powyższe, ZO PKA stwierdza, że Jednostka spełnia wymagania kadrowe na kierunku „politologia”, na poziomie studiów pierwszego stopnia pod względem merytorycznym oraz formalno-prawnym.

4.2.

Jednostka zapewnia prawidłową obsadę zajęć dydaktycznych, są one prowadzone przez wysokiej klasy specjalistów, których dorobek naukowy jest zgodny z tematyką prowadzonych kursów. Zapewniono zgodność badań naukowych potwierdzonych dorobkiem badawczym i publikacyjnym z modułowymi efektami kształcenia. Zajęcia są przydzielane po konsultacji z kierownikami Zakładów, co umożliwia optymalne zarządzanie zasobami ludzkimi. Zachowano zasadę, że zajęcia wymagające dysponowania pogłębioną wiedzą i doświadczeniem przynależą do samodzielnych pracowników nauki, dotyczy to także seminariów dyplomowych. Wymiar godzin zajęć spełnia wymagania wynikające z przepisów prawa.

W trakcie wizytacji przedstawiono ZO PKA wykaz minimum kadrowego z ostatni trzech lat od 2014 do 2017, z którego wynika, że minimum kadrowe na kierunku „politologia” jest stabilne. Instytut prowadzi działania motywujące m.in. poprzez wprowadzenie w roku akademickim 2015/2016 dodatku motywacyjnego powiązanego z efektywnością pracy. Przyznaje się za uzyskanie stopni i tytułów oraz grantów badawczych nagrody Rektora UJK. Podział środków finansowych przeznaczonych na badania statutowe opiera się o algorytm, który jest silnie powiązany z dorobkiem naukowym pracownika. Lata 2012-16 cechuje dobry rozwój kadry: 2 osoby uzyskały tytuł profesora, 7 osób stopień doktora habilitowanego i 2 osoby stopień doktora. W wyniku przeprowadzonych konkursów zatrudniono: 2 osoby na stanowisku profesora zwyczajnego, 2 osoby na stanowisku profesora nadzwyczajnego i 2 osoby na stanowisku adiunkta.

4.3.

Polityka kadrowa jest powiązana z założeniami kierunków rozwoju Wydziału, dlatego obecnie zatrudnienia na Wydziale koncentrują się na innych kierunkach studiów.

Ocena kadry akademickiej wynika z przepisów prawa w zakresie kryteriów i kalendarza, obejmuje ona: aspekt jakościowy i ilościowy adekwatny dla dyscyplin naukowych, profilu kształcenia, specjalności, poziomu. Wyniki działań kontrolnych stanowią podstawę polityki kadrowej w sferze dydaktycznej, badawczej, administracyjnej, kreowania relacji z otoczeniem. Władze Wydziału oraz Instytutu sprawują właściwy nadzór nad kadrą akademicką, zapewniając wsparcie oraz drożność ścieżek rozwoju. Polityka kadrowa jest zorientowana na promocję i kreowanie samodzielności dydaktyczno-badawczej. Promocja ta widoczna jest także poza murami UJK oraz Polski. Godnym podkreślenia jest reprezentowanie Polski w strukturach ważnej międzynarodowej organizacji politologicznej przez przedstawiciela kieleckiej politologii.

Oceny nauczycieli akademickich studenci dokonują w ramach ankietyzacji elektronicznej w systemie Wirtualna Uczelnia. W kwestionariuszach ankietowych oceniają takie aspekty jak: postawa prowadzącego zajęcia wobec studentów, punktualność i terminowość prowadzenia zajęć, przystępność w przekazywaniu treści kształcenia, określenie wymagań wobec studentów oraz sposób prowadzenia zajęć. Dodatkowo studenci mogą wpisać uwagi w kwestionariuszu. Ankietyzacja odbywa się co semestr, jej wyniki są opracowywane, a następnie prezentowane na posiedzeniach Rady Wydziału. Ogólne raporty z ankietyzacji są publikowane na stronie internetowej. Niestety bardzo niski odsetek studentów bierze udział w badaniu, co uzasadniają tym, że jest zbyt wiele pytań dotyczących każdego prowadzącego i w ich opinii wypełnienie ankiety pochłania zbyt dużo czasu.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział spełnia wymagania minimum kadrowego na kierunku „politologia” na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Liczba i dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich, w tym minimum kadrowego oraz innych osób prowadzących zajęcia, realizowana w jednostce polityka kadrowa zapewniają realizację programu kształcenia oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Uwzględnia się kompetencje dydaktyczne bazujące na dorobku naukowym oraz na doświadczeniu wnoszonym z zewnątrz.

W Jednostce jest prowadzona należyta polityka kadrowa obejmująca wszystkie wymagane i niezbędne aspekty zarządzania placówką akademicką. Polityka ta ma charakter motywacyjny, dobrze rozpoznaje potrzeby społeczności akademickiej zapewniając harmonijny rozwój przy uwzględnieniu osiągnięć pracowniczych w sferze naukowej, popularyzatorskiej oraz dydaktycznej. Kadra akademicka podlega cyklicznej ocenie, jej wyniki stanowią podstawę polityki kadrowej. W proces oceny kadry zaangażowani są studenci, wyniki te także oceny są stosownie udostępniane.

Dobre praktyki

Promocja społeczności akademickiej w środowiskowych międzynarodowych gremiach politologicznych.

Zalecenia

Zaleca się podjęcie działań mających na celu zwiększenie liczby studentów biorących udział w badaniach ankietowych oceny nauczycieli akademickich.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

UJK ma bardzo dobrą pozycję w regionalnym środowisku, jest nie tylko rozpoznawalną uczelnią, ale pozostaje przede wszystkim szkołą wyższą społeczności miasta i regionu. Zauważa się silną identyfikację społeczności studenckiej, władz uczelni i Wydziału w realizacji zadań na rzecz bezpośredniego i regionalnego otoczenia. Przez szereg lat tamtejsza politologia pozostawała dominującym kierunkiem studiów w sferze nauk społecznych i nauk o polityce, o rozpoznawalnych twarzach i świadczonej pracy dobrej jakości. Nie powinien zatem dziwić fakt środowiskowego uznania. Relacje z otoczeniem wyrosły od kontaktów bezpośrednich, w tym realizowanych w wymiarze polityczno-społecznym, a także poprzez szerokie grono absolwentów, gdzie szereg z nich to obecni lokalni i wojewódzcy liderzy. Ta ścieżka utrzymywania kontaktów pozostaje do dziś ważnym kanałem konsultacji, poszerzanym o nowe i bardziej instytucjonalizowane. Współpraca z otoczeniem realizowana jest m.in. w ramach systemu jakości kształcenia, np. w trakcie posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia prezentowane są modyfikacje programu, ewaluacja. Członkami tejże Komisji są interesariusze zewnętrzni uosabiający: władze publiczne, przedsiębiorców, organizacje samorządowe różnego szczebla i rodzaju. Wydział uznaje za ważny

także i inny kanał komunikacji z otoczeniem, mianowicie poprzez działalność naukową i popularyzatorską, wejście w otoczenie i rzeczywistość szkolną, samorządową, publiczną, ekspercką.

Przedmiotem rozmów z pracodawcami były perspektywy zatrudnienia absolwentów na rynku pracy, dostosowań oferty dydaktycznej na poziomie efektów, treści kształcenia oraz specjalności do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i sfery publicznej.

Odpowiedź Instytutu na potrzeby otoczenia widoczna jest w kilku wymiarach, pozytywne efekty zewnętrzne nie zawsze były konsumowane wyłącznie przez środowisko politologów. Na bazie politologii powstało kilka innych, pokrewnych i młodszych kierunków studiów, zmiany doświadczył także sam Instytut, dziś komponent politologiczny nieobecny jest nawet w nazwie Jednostki. Fakt ten dowodzi zdolności adaptacyjnych Wydziału do nowych potrzeb otoczenia, co jednakże nie zwalnia środowiska z potrzeby zabezpieczania należytej koegzystencji dyscypliny i kształcenia kierunkowego.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Oceniany kierunek studiów ma w Kielcach długą i dobrą tradycję, jest rozpoznawalny, podobnie jak kadra akademicka i Jednostka prowadząca. Miniony okres pozwolił na wykrystalizowanie się należytych relacji dwu- i wielostronnych z przedstawicielami otoczenia. Oddziaływanie to przekłada się na ewolucję koncepcji nauczania, generowanie nowych ścieżek kształcenia, zmiany infrastrukturalne. Przedstawiciele sfery społeczno-gospodarczej zasiadają w ciałach kolegialnych UJK odpowiedzialnych za zapewnienie jakości kształcenia. Fakt ten jest postrzegany przez Wydział jako szansa na drodze do „zintensyfikowania *współpracy z regionalnymi instytucjami oraz strukturami administracji*”, a także „*modyfikowania programów studiów stosownie do potrzeb instytucji lokalnych*”.

Dobre praktyki - brak.

Zalecenia

Kontynuując współpracę z podmiotami sfery społeczno-politycznej oraz gospodarczej, reprezentatywnymi nie tylko dla nauki o polityce ale równocześnie dla (sub-)dyscyplin jej pokrewnych (stosunki międzynarodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne i narodowe), jednostka powinna zwrócić uwagę na wspieranie poprzez te relacje spójności kierunkowego kształcenia, szczególnie w kanonicznych obszarach badań naukowych i dydaktyki politologicznej.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia i działalności naukowej należy do jednego z celów strategicznych UJK i Wydziału. Jest ono realizowane od szeregu lat, cechuje go zmienność ale jednocześnie progres. Proces umiejdzynarodowienia dokonuje się na płaszczyźnie dydaktycznej,

badawczej, kadry akademickiej i studentów. Płaszczyzna dydaktyczna wydaje się najsilniej nasycona treścią międzynarodową, co z uwagi na kierunek studiów jest zabiegiem i naturalnym, i koniecznym. Nie ustępują jej projekty badawcze, tematyka badań i publikacji, także silnie umiędzynarodowiona i tym samym aktualna wobec wydarzeń społeczno-politycznych oraz potrzeb – coraz bardziej narodowo zróżnicowanego grona studentów. Umiędzynarodowienie studentów jest silnie zdominowane procesami migracyjnymi zza wschodniej granicy Polski, o ile zjawisko to w opisywanym kontekście należy uznać za cenne, to nie wypełnia potrzeb szerszego otwarcia także i na inne kultury oraz „rodzaj” kandydata. Zatem w tym względzie dominuje podejmowanie studiów na cały cykl kształcenia bardziej niż mobilność akademicka ujęta w ramy programów międzynarodowych. Na poziomie kadry akademickiej widoczna jest przewaga wyjazdów i pielęgnowanie kontaktów poza RP, niż bycie silnym i rozpoznawalnym międzynarodowo ośrodkiem o dużej sile przyciągania. Nie oznacza to, że Wydział w tej materii nie ma sukcesów i nie gości przedstawicieli europejskiej politologii w swych murach. Tak się dzieje. Jednostka posiada podpisane umowy międzynarodowe np. z:

1. Moskiewskim Miejskim Uniwersytetem Pedagogicznym w Moskwie;
2. Univerzity Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy;
3. Univerzity Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy;
4. Uniwersytetem Świętych Cyryla i Metodego w Trnawie.
5. Lwowską Państwową Akademią Finansów we Lwowie;
6. Uniwersytetem Narodowym im. Iwana Ogiienki w Kamieńcu Podolskim,

które obejmują współpracę w sferze: naukowej, wymiany informacji, publikacyjnej, mobilności akademickiej, organizowania konferencji naukowych, realizacji wspólnych przedsięwzięć naukowych. Na podkreślenie zasługuje fakt reprezentowania Polski w międzynarodowych gremiach politologicznych przez ośrodek kielecki. Aktywność akademicka międzynarodowa jest utrzymana na dobrym poziomie, choć nadal zgłaszane są potrzeby pogłębienia współpracy oraz stworzenia narzędzi promocji, w tym dłuższych wyjazdów dla celów badawczych. Prowadzona współpraca naukowa przekłada się na działalność dydaktyczną i publikacyjną – podejmowane tematy badawcze odnoszą się do ważnych wątków politologicznych o zasięgu krajowym, jak i międzynarodowym, globalnym, w tym z zakresu bezpieczeństwa, komunikacji.

Władze Wydziału są świadome wyzwań na poziomie kompetencji językowych, zmian programowych, obsługi studentów w języku obcym. Te ograniczenia wpływają na ofertę zajęć anglojęzycznych oraz obecność studentów z zagranicy, dla których język angielski byłby podstawą komunikacji.

Wymiana studentów w ramach programu Erasmus+ odbywa się na podstawie stosownego Regulaminu. Jednostka podpisała 11 umów dwustronnych w ramach programu Erasmus z państwami europejskimi i spoza kontynentu. Stwarza się warunki do umiędzynarodowienia procesu kształcenia przez lektorat z kilku języków obcych oraz możliwość udziału w programie Erasmus+. Wszelkie informacje o tym programie wymiany, o docelowych krajach, zasadach rekrutacji oraz o wymaganych dokumentach są dostępne na stronie internetowej. Ponadto prowadzone są działania promujące przez spotkania informacyjne. Studenci mogą liczyć na wsparcie Pełnomocnika ds. Wymiany, który pomaga w kompletowaniu dokumentacji i tworzeniu programów semestru. W latach 2012/13-2016/17 w ramach programu Erasmus na kierunku „politologia” złożono 6 wniosków. Wszystkich chętnych zakwalifikowano do wyjazdu. Studenci przyjeżdżający na studia

mają zagwarantowaną możliwość studiowania w języku angielskim w grupach z innymi studentami i/lub indywidualnie.

Instytut zapewnia opiekę i pomoc studentom przyjeżdżającym poprzez stworzenie instytucji „opiekunów studentów przyjeżdżających”.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Umiejdzynarodowienie kieleckiej politologii jest konsekwentnie realizowane na szeregu płaszczyznach przynosząc sukcesywnie wymierne pozytywne rezultaty. Stworzono właściwą podstawę prawno-regulaminową w UJK oraz ścieżki wsparcia wyjazdów badawczych, dydaktycznych studentów i kadry akademickiej. Pozostaje intensyfikowanie bieżącej aktywności naukowej, konferencyjnej oraz publikacyjnej w szerszym międzynarodowym środowisku. Obszarem wymagającym silniejszego wsparcia jest ukierunkowane umiejdzynarodowienie na poziomie studenckim w celu zwiększenia udziału studentów z zagranicy reprezentujących globalną przestrzeń akademicką z językiem angielskim jako wykładowym. Za dobrą należy ocenić obecność problematyki międzynarodowej w treściach nauczania, ale wzmocnienia wymaga komponent językowy w ramach regularnych zajęć oraz lektoratowych. To sprzężenie pozwoli uzyskać lepsze efekty na poziomie kształcenia i motywacji do podejmowania przez studentów „ryzyka wyjazdów zagranicznych”.

Dobre praktyki – brak.

Zalecenia

1. Dalsze promowanie dwustronnej mobilności kadry akademickiej oraz grona studentów.
2. Wypracowanie na poziomie UJK uregulowań stanowiących trwałe instrumenty wsparcia działań jednostek kierunkowych w zakresie promocji mobilności kadry akademickiej oraz studentów.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Kompleks budynków stanowiących bazę dydaktyczną Wydziału mieści się przy ulicy Świętokrzyskiej w Kielcach. W jego skład wchodzi sale wykładowe, ćwiczeniowe, komputerowe, przestrzeń przeznaczona na rekreację zaspakajając potrzeby kilku instytutów. Jest zapewniony dostęp do wi-fi i internetu. Sale są wyposażone w komputery, projektory multimedialne, skanery i

drukarki. Wszystkie komputery posiadają stały dostęp do internetu. Baza dydaktyczna jest monitorowana, podlega stałemu ulepszaniu pod kątem potrzeb dydaktycznych. Zapewniono bezpieczeństwo pracy i studiów. Studenci wyrazili pozytywną opinię nt. infrastruktury dydaktycznej i naukowej – „liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych są odpowiednie”. Dotyczy to także wsparcia przy realizacji pracy dyplomowej i działalności Kół Naukowych. Sale dydaktyczne oraz zaplecze socjalne są tak rozplanowane, że mają do nich swobodny dostęp studenci z niepełnosprawnością.

Baza dydaktyczna zapewnia realizację procesu nauczania na ocenianym kierunku i poziomie studiów poprzez dostosowanie zasobów infrastrukturalnych miękkich oraz trwałych do potrzeb studentów, liczebności roczników oraz wielkości grup. Z uwagi na bardzo nowoczesną i bardzo wyposażoną bibliotekę uniwersytecką, zapewnia się studentom możliwość studiów literaturowych oraz wdrożenie do prowadzenia badań naukowych.

7.2.

Biblioteka Uniwersytecka gromadzi zbiory tradycyjne i specjalne, dokumenty życia społecznego, literaturę naukową. Stan zbiorów przekracza 600 tys. jednostek, ilość tytułów prenumerowanych czasopism w postaci papierowej 780 tytułów. Biblioteka współpracuje z innymi w ramach wymiany. Czasopisma z zakresu politologii w Bibliotece Uniwersyteckiej są bogate i reprezentatywne dla kierunku, dostępne są również bazy on-line, w tym: Ebsco, Springer, Science Direct, Wiley-Blackwell, Web Of Knowledge, Scopus. Na miejscu w BUJK czytelnik może skorzystać ze zbiorów w czytelniach specjalistycznych. Łącznie w Bibliotece przygotowano 317 miejsc dla czytelników do pracy. Biblioteka została wyposażona w urządzenia i nowoczesny sprzęt komputerowy, audiowizualny.

W opinii studentów Biblioteka jest dobrze wyposażona w literaturę potrzebną i zalecaną do studiowania. Księgozbiór jest aktualny, stale aktualizowany pod kątem zapotrzebowania ujętego w kartach przedmiotu. Jest on przydatny także w uwagi na poszerzanie zainteresowań kierunkiem, działalność studentów w kołach naukowych czy wdrażanie się studentów w działalność naukową. Wielkość zasobów bibliotecznych oraz zasady udostępniania zaspakajają potrzeby grona studentów. Każdy student ma dostęp do źródeł elektronicznych zarówno bezpłatnych jak i płatnych. Biblioteka jest otwarta w godzinach odpowiadających potrzebom, pozostaje w wysokim stopniu dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, m.in. przez stanowiska komputerowe z odpowiednim oprogramowaniem, poprzez pomoc asystencką oraz możliwość przekładania pozycji bibliotecznych z formy pisanej na dźwiękową. Studenci mają możliwość skorzystania z Wypożyczalni Międzybibliotecznej.

7.3.

Uniwersytet i Wydział dysponują bardzo dobrymi warunkami do studiowania, są to w dominującym stopniu nowe obiekty i pomieszczenia, które z tegoż względu spełniają najwyższe standardy funkcji usługowych dla społeczności studenckiej, dla celów dydaktycznych i badawczo-rozwojowych. Uwagi i potrzeby studentów w zakresie doskonalenia infrastruktury oraz zasobów są zgłaszane na spotkaniach z opiekunem roku. Z relacji studentów oraz oceny stanu faktycznego wynika, iż uczelnia jest wrażliwa na potrzeby wzbogacania zasobów celem doskonalenia procesu dydaktycznego. Infrastruktura podlega stałemu monitoringowi także pod kątem technicznym i informatycznym. Uczelnia zapewnia poziom finansowania dostosowany do potrzeb i wyzwań technicznych. Działania podejmowane w ramach bieżących kontroli, zgłaszanych potrzeb nauczycieli akademickich oraz studentów (np. wynikających ze zmian celów i treści kształcenia, uruchamiania nowych kierunków studiów), dowodzą wieloaspektowości działań doskonalących.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura dydaktyczna oraz wspomagająca proces kształcenia Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania UJK w Kielcach umożliwia studentom kierunku „politologia” osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów. Studenci mają dostęp do baz on-line, literatura podstawowa zawarta w kartach przedmiotu znajduje się w zbiorach bibliotecznych. Jednostka szeroko zasięga opinii studentów. Biblioteka oferuje szerokie wsparcie dla studentów z niepełnosprawnościami. Pomieszczenia dydaktyczne są nowoczesne, bardzo dobrze wyposażone, w bardzo dobrym stanie technicznym i sanitarnym. UJK zapewnia poziom finansowania pozwalający utrzymać i doskonalić zasoby dydaktyczne i wsparcia naukowego. Zaplecze socjalne i oferta spędzania czasu wolnego, rozwijania działalności samorządowej czy naukowej studentów należy uznać za wyróżniające.

Dobre praktyki

Bardzo dobra biblioteka oraz nowa część obiektów Wydziału.

Zalecenia - brak.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Studenci są zadowoleni z opieki dydaktycznej i naukowej. Nauczyciele akademicy pozostają dostępni podczas konsultacji oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. Terminy konsultacji dostosowano do form i trybu studiów oraz planu zajęć. W Uczelni istnieje możliwość ubiegania się o Studiowanie Według Indywidualnego Programu Kształcenia oraz o Indywidualną Organizację Studiów. Procedurę ubiegania się o ww. formy indywidualizacji toku kształcenia są opisane w Regulaminie Studiów. Studenci są świadomi takich możliwości indywidualizacji studiów, natomiast nie korzystają z nich z uwagi na brak potrzeby w tym zakresie oraz dodatkowe koszty (studenci z Ukrainy).

W opinii studentów proces dyplomowania jest przejrzysty i zrozumiały - podczas realizacji pracy dyplomowej, współpraca i wsparcie merytoryczne otrzymywane od opiekuna są odpowiednie i zindywidualizowane. Liczba studentów przypadająca na jednego opiekuna nie kłóci się z jakością kształcenia (wynosi 23).

Programy studiów i efekty kształcenia dostępne na portalu internetowym Wirtualna Uczelnia są wystarczającym źródłem informacji. Treści sylabusów są kompletne i wspomagają proces nauki. Karty przedmiotów zawierają wszelkie niezbędne informacje, pomagają w wyborze specjalności. Prowadzący udostępniają materiały pomocnicze, np. dodatkowe arkusze ćwiczeniowe, literaturę, skrypty projektowe. ZO PKA ustalił, że studenci zrzeszają się w dwóch związanych z wizytowanym kierunkiem kołach naukowych. Pozwala im to na rozwój naukowy i w zakresie kompetencji miękkich. Wydział wspiera działalność Kół przez finansowanie ich projektów, udział w konferencjach i seminariach naukowych.

W Jednostce funkcjonuje Akademickie Biuro Karier, które w ramach obowiązków prowadzi szkolenia z zakresu umiejętności miękkich, wykłady z pracodawcami oraz przygotowuje oferty pracy, staży i praktyk. Warty wyróżnienia są dodatkowe działania podejmowane przez ABK w ramach własnego budżetu lub wsparcia współpracujących z nimi firm. Są to kawiarenki biznesowe, które odbywają się raz w semestrze i polegają na indywidualnych półgodzinnych rozmowach studentów z pracodawcami. Organizowany jest projekt „Szefowa własnego wizerunku” - przeznaczony dla żeńskiej części społeczności studenckiej, gdzie są prowadzone warsztaty na temat znaczenia ubioru przy pierwszym wrażeniu podczas rozmowy kwalifikacyjnej oraz psychologii koloru. W przyszłości warsztaty mają być dostępne dla wszystkich studentów. Własnym nakładem ABK realizuje program „Czas na staż”, w którym studenci mogą odbyć płatny staż w okresie wakacyjnym, jest on opłacany przez firmę. Pracownicy ABK informują studentów o podejmowanych akcjach przez spotkania informacyjne na wykładach czy newslettery mailowe i smsowe, co przekłada się na duży ich udział w organizowanych wydarzeniach.

Studenci politologii uważają działalność ABK za wyróżniającą.

Funkcjonuje Samorząd Studencki angażujący się w życie Wydziału przez udział w gremiach wprowadzających i monitorujących zmiany w programach kształcenia. Wydziałowa Rada Samorządu współpracuje z Akademickim Biurem Karier i Kołami Naukowymi organizując wiele

wydarzeń, przedsięwzięć kulturalnych i przedsiębiorczych. Przedstawiciele studenci mają swoją siedzibę, a władze Wydziału zapewniają im finansowanie organizowanych projektów.

W Uczelni sprawnie funkcjonuje instytucja Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych obejmująca studentów i kandydatów na studia. Dodatkowo w trakcie rekrutacji na studia jest zapewniona opieka, z której kandydat z niepełnosprawnością może skorzystać.

W Uczelni istnieje kilka form mechanizmów motywujących studentów: stypendium rektora finansowane z Funduszu Pomocy Materialnej oraz stypendium przyznawane przez Władze Miasta. Studenci takie mechanizmy motywujące do zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uznają za wystarczające.

Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi co do procesu kształcenia przez reprezentantów w Samorządzie Studenckim lub przez Starostów oraz na spotkaniach z opiekunem roku. Następnie te uwagi są przekazywane przez przedstawicieli na spotkaniach z Władzami Wydziału lub w formie raportu ze spotkania opracowywanego przez opiekuna roku. Studenci oceniają ten mechanizm składania wniosków i skarg jako efektywny, wyrażają nadto pozytywną opinię na temat funkcjonowania obsługi administracyjnej za kompetencję i udzielaną pomoc. Godziny otwarcia dziekanatu i innych działów zajmujących się sprawami studenckimi są w opinii studentów odpowiednie.

8.2.

Jednostka na stronie internetowej zawarła wszystkie potrzebne informacje dotyczące procesu kształcenia, w tym informacje o planie studiów, planie zajęć, regulaminie studiów, systemach motywacyjnych, pomocy materialnej. Studenci mogą wyrazić swoją opinię na temat procesu kształcenia podczas spotkań z opiekunem roku, na których raz w semestrze studenci mogą anonimowo wypowiedzieć na temat nurtujących ich kwestii. Na podstawie wypowiedzi studentów tworzony jest raport, trafia on do Prodziekana ds. Studenckich. Dotychczas nie zaistniała żadna sytuacja, w której musiałyby być podejmowane działania naprawcze.

Studenci mają możliwość oceny pracy obsługi administracyjnej na poziomie dziekanatu oraz ogólnouczelnianym. Kwestionariusz ankietowy jest dostępny po zalogowaniu w systemie Wirtualna Uczelnia. Badanie ankietowe jest przeprowadzane wśród studentów raz w roku, ocenia się: obsługę w zakresie planowania zajęć, spraw socjalno-bytowych i spraw związanych z tokiem studiów, a w ramach obsługi ogólnouczelnianej: organizację i jakość pracy biblioteki, Studium Języków Obcych, akademiki, Ośrodek Nauki i Kultury Studenckiej, Uczelniane Centrum Wsparcia i Rehabilitacji. Skalę ocen tworzą oceny od 2 do 5. Wyniki z ankietyzacji opracowuje WZOJK, a wnioski z raportu formułuje WZdsJK.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci otrzymują pełne wsparcie naukowe i dydaktyczne w zakresie zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Są uwzględnione ich indywidualne i grupowe potrzeby, w tym studentów z niepełnosprawnością. Studenci są wspierani w ramach dodatkowej działalności w Kołach Naukowych i Samorządzie Studenckim. Istnieje transparentny system składania wniosków i skarg. Studenci mają możliwość szerokiej oceny procesu dydaktycznego.

Dobre praktyki

Działalność Akademickiego Biura Karier w zakresie aktywizacji zawodowej studentów, katalogu i innowacyjności podejmowanych działań: wykłady, staże, kawiarenki, projekty, warsztaty, programy.

Zalecenia – brak.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Za mało zróżnicowane oceny wystawiane studentom zarówno w czasie zaliczeń etapowych jak i egzaminu dyplomowego	W celu uzyskania zamierzonego efektu przeprowadzono z pracownikami szereg rozmów, zarówno podczas zebrań pracowników Instytutu jak i ramach prac poszczególnych zakładów (protokoły z zebrań pracowników, protokoły z zebrań zakładów). Obecny system ewidencjonowania ocen tj. Wirtualna Uczelnia pozwala na bezpośredni wgląd do średniej ocen uzyskiwanych z danego przedmiotu. Również przyjęty w Instytucie system archiwizowania prac reprezentatywnych dla danej oceny, pozwala ocenić zróżnicowanie ocen.
Procedura dyplomowania	W odniesieniu do procedury dyplomowania, przyjęto że możliwa jest kontrola przebiegu egzaminu dyplomowego przez członka władz dziekańskich lub dyrektora Instytutu. W przypadku kierunku politologia można wykazać, że obrony prac dyplomowych, które miały miejsce w ostatnich latach odbywały się przed komisją, w skład której wchodził dyrektor Instytutu lub któryś z wicedyrektorów. Od 2017 r. przyjęto doprecyzowaną formułę dotyczącą składu komisji egzaminacyjnej tzn. przewodniczącym komisji jest kierownik zakładu, z którego pochodzi promotor pracy, a recenzentem może być osoba posiadająca dorobek naukowy/dydaktyczny w obszarze tematycznym pracy. Pracownicy zostali poinformowani o powyższych wymogach korespondencyjnie i bezpośrednio na zebraniu pracowników. Omawiając procedurę dyplomowania podczas spotkań z pracownikami zwracano wielokrotnie uwagę na konieczność prawidłowego tj. wystarczająco rozbudowanego sporządzania recenzji zarówno przez promotora jak i recenzentów
Zwiększenie aplikacji grantowej	Zalecenie PKA odnośnie zwiększonego pozyskiwania grantów i zewnętrznego finansowania badań naukowych zostało wdrożone w życie i przyniosło efekty w postaci liczby wniosków grantowych w latach 2012-2016. Problemem pozostaje nadal współczynnik sukcesu składanych wniosków, ale w ramach strategii rozwoju naukowego Instytutu przyjęto, że każdy zakład przynajmniej raz do roku będzie przygotowywał wniosek o grant. Wytyczne te zostały przedstawione pracownikom, a kierownicy Zakładów zostali zobowiązani do koordynacji tychże działań w odniesieniu do osób należących do danego zakładu. W trakcie przygotowania są również warsztaty z aplikowania o granty, które mają być zorganizowane na poziomie instytutowym na początku czerwca 2016 r. i które uzupełnią liczne tego typu szkolenia na poziomie uczelnianym.

Sporządza na podstawie raportów cząstkowych

Krzysztof Szewier

Dr hab. Krzysztof Szewier

Wrocław, czerwiec 2017 roku

